

Motion till riksdagen 2011/12:C234

av **Patrick Reslow (M)**

Presumptionsregel för faderskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att göra en översyn av regelverket kring fastställande av faderskap för sambor i syfte att modernisera gällande lagstiftning.

Motivering

I 1 kap. 1 § föräldrabalken stadgas att mannen i äktenskapet ska anses som barnets far. Denna presumptionsregel innebär att det inte behövs några som helst åtgärder för att fastställa faderskapet. Presumptionsregeln är också extensiv i den bemärkelsen att det inte spelar någon roll när i tiden före födseln äktenskapet är ingånget.

Medan ett barn som är fött inom äktenskapet får faderskapet fastställt per automatik, är det socialnämndens skyldighet att utreda och fastställa faderskapet för barn till ogifta mödrar. I denna utredning ingår bland annat att samtala med föräldrarna, beräkna konceptionstiden och få en skriftlig bekräftelse på faderskapet samt informera om dess rättsliga konsekvenser.

Sedan några år tillbaka görs en förenklad utredning om parterna är sambor. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:16) om socialnämndens utredning och fastställande av faderskap sägs följande.

Om parterna är sambor, bör det i regel vara tillräckligt att socialnämnden gör en förenklad utredning. Utredaren bör kalla parterna till ett gemensamt samtal så snart som möjligt. Utredaren bör informera parterna om den beräknade konceptionstiden.

Om parterna samstämmt uppger att barnet är deras gemensamma och det inte under samtalet, eller på annat sätt, kommer fram något som gör att utredaren ifrågasätter detta, bör han eller hon avsluta utredningen genom att bereda mannen tillfälle att bekräfta faderskapet. Om utredaren är tveksam till vad som uppgivits eller någon av parterna är osäker på faderskapet, bör utredningen utvidgas.

Fel! Okänt namn på

Även om förfarandet förenklats måste parterna som huvudregel ändå inställa sig hos myndigheten och de facto *bekräfta* att någon annan man inte kan antas vara fader, även om samboförhållandet inletts flera år före barnets födelse. För många föräldrar upplevs den här situationen som ytterst kränkande och ett ifrågasättande av parternas förhållande.

I svensk familjerättslig lagstiftning har skillnaderna mellan samborelationer och äktenskap i allt väsentligt suddats ut. Detta är framför allt en följd av att samborelationer idag är en vanlig företeelse till skillnad mot förr. Förra året berördes enligt Socialstyrelsen 64 % av de födda barnen av en faderskapsutredning. Det ter sig därför märkligt att samhället fortfarande anser att det föreligger mer tveksamheter kring faderskapet i samborelationer än i äktenskap. Indirekt säger lagstiftaren att det råder större tvivel kring troheten mellan sambor än mellan äkta makar. Det är ett synnerligen förlegat synsätt. Istället vore det rimligare att även i denna fråga likställa äktenskapet och samboförhållandet. En översyn av regelverket är således inte bara efterlängtat, utan även en anpassning till samhällets förändrade syn på familjerelationer.

Stockholm den 30 september 2011

Patrick Reslow (M)